Informatika v javni upravi 2016
"Digitalna preobrazba javne uprave - GaaS"

Posodobitev portala NIO

nio.gov.si

Danica Šaponja (MJU), Aleš Černivec (XLAB d.o.o.)

5.12.2016

Portal NIO – posodobitev nacionalnega interoperabilnostnega okvira

Vsebina predstavitve

1) Nacionalni okvir interoperabilnosti

   - Poslanstvo in vizija in spremljanje napredka
   - Skrbništvo oz. "Kje se srečata človek in tehnologija"

2) Portal NIO

   - Observatorij interoperabilnosti
   - Stičišče uporabnikov, ki jih zanima interoperabilnost
   - Orodje za objavo, odločanje, povezovanje
   - Katalog interoperabilnostnih rešitev

   - Izzivi in priložnosti

Nacionalni interoperabilnostni okvir

Portal NIO – posodobitev nacionalnega interoperabilnostnega okvira

- Splošna definicija interoperabilnosti:

ínteroperabílen -lna -o prid.
ki se da povezati z drugim, lahko deluje skladno z drugim; povezljiv

- Skladnost izdelkov pa je moč doseči le z uporabo standardiziranih postopkov in tehnologij ter z dobro dokumentacijo izdelka.
- Interoperabilnost kot zmožnost informacijskih sistemov, da medsebojno izmenjujejo podatke, informacije in znanja omogoča, da ti procesi lahko potekajo znotraj strokovnih področij ali med različnimi strokovnimi področji.
- Za njihovo uspešno izvajanje mora biti med drugim vzpostavljena **dobra komunikacija**, ki temelji na **usklajeni strokovni terminologiji ter pravni usklajenosti**.

Nacionalni interoperabilnostni okvir

Nacionalni interoperabilnostni okvir

*„**Interoperabilnost***
v okviru izvajanja slovenskih javnih storitev pomeni
***zmožnost neenakih in različnih organizacij**, da*
sodelujejo pri
vzajemno koristnih in dogovorjenih
***skupnih ciljih**,*
ki vključujejo izmenjavo informacij in znanja med organizacijami prek poslovnih procesov, ki jih podpirajo, z izmenjavo podatkov med zadevnimi sistemi IKT.“

Okvir interoperabilnosti (EIF/NIO)
je niz priporočil, ki določajo, kako javna uprava, podjetja in državljani komunicirajo med seboj na nacionalni ravni, v EU in prek držav članic meja.

(vir: http://ec.europa.eu/isa/documents/isa_annex_ii_eif_en.pdf)

Nacionalni interoperabilnostni okvir

Praviloma enkrat /Once-only

Praviloma odprte storitve in podatki/Open services/data

Praviloma na enem mestu/Once-stop-shop

End-to-End

Praviloma digitalno/Digital-by-default

INTEROPERABILNOST

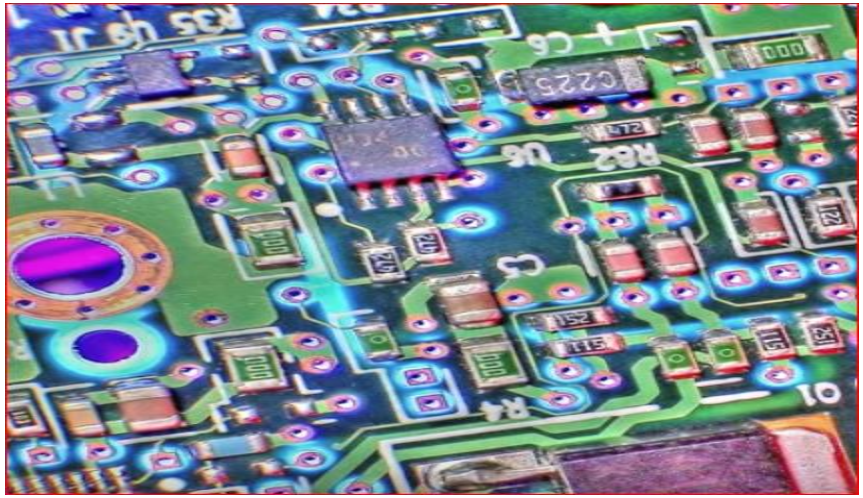

BOLJŠE POLITIKE

BOLJŠE STORITVE ZA DRŽAVLJANE IN PODJETJA

POSLOVNE PRILOŽNOSTI

TRANSPARENTNOST

VPLIV NA DRUŽBO

Nacionalni interoperabilnostni okvir

Namen portala NIO

- Celovito predstavljati slovenski nacionalni interoperabilnostni okvir,
- Uskladiti z evropskim interoperbilnostnim okvirom EIF (angl. EU Interoperability Framework),
- Objavljanje , spremljanje in uporaba različnih interoperabilnostnih izdelkov, ki so :
  - tehnični, — TEHNIČNE SPECIFIKACIJE
  - semantični, — METAPODATKOVNI ELEMENTI
  - organizacijski, — SPORAZUMI, POLITIKE
  - pravni. — ZAKONODAJA

nio.gov.si

- Stičišče objaviteljev in uporabnikov interoperabilnostnih izdelkov.
- Z zagotavljanjem enostavnega in brezplačnega dostopa do podatkov želi portal spodbujati inovativno uporabo in ponovno rabo podatkov in aplikacij.

- Evropska interoperabilnostna strategija in okvir (EIS in EIO)
- Evropska interoperabilnostna referenčna arhitektura – EIRA
- Evropska interoperabilnostna kartografija – EIK
- Vpliv IKT na evropsko zakonodajo (»digitalno preverjanje«)
- Deljenje in ponovna uporaba okvira

Enoten digitalen trg
INSPIRE

- Sredstva podpore (»Načrtovanje mest«)
- Ključna interoperabilnostna sredstva (»storitve mesta«)
- Podpora zakonodaje in iniciativ EU
  - Izmenjava podatkov
  - eID – ePodpis
  - semantika podatkov
  - bazni registri
  - katalog storitev

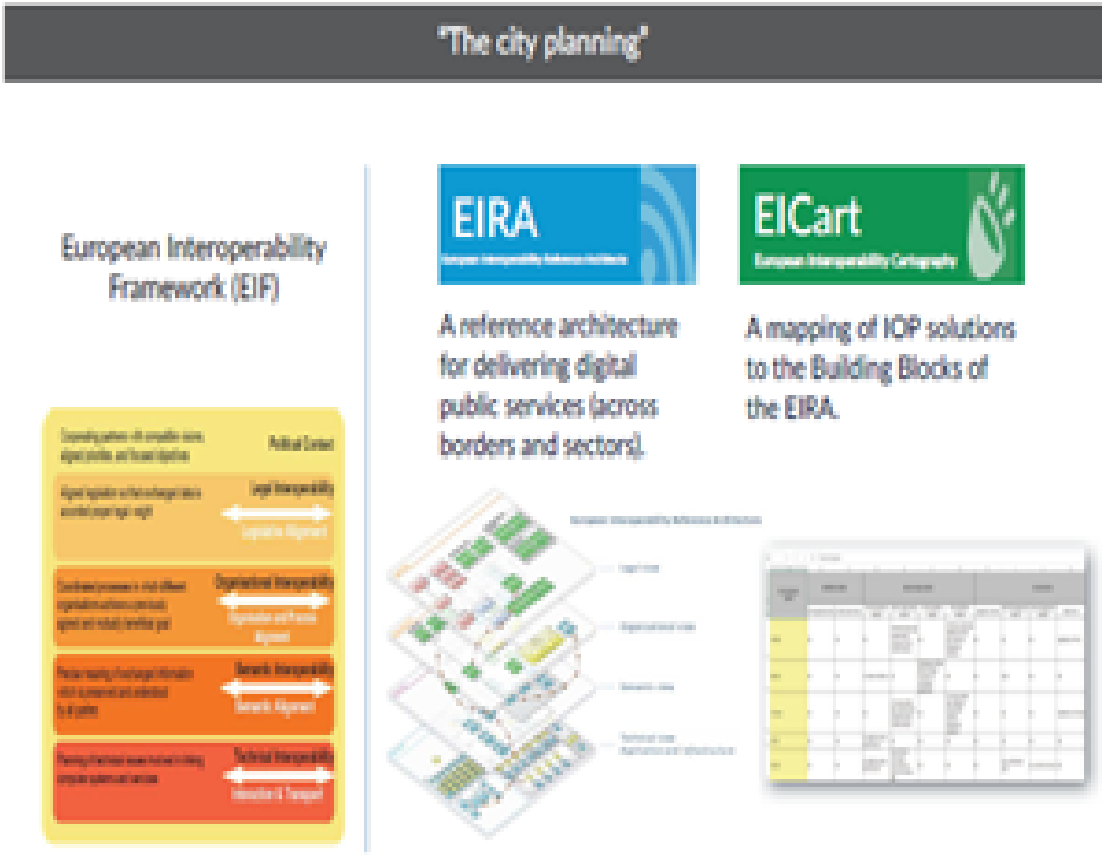

NIO OBSERVATORIJ

NIFO

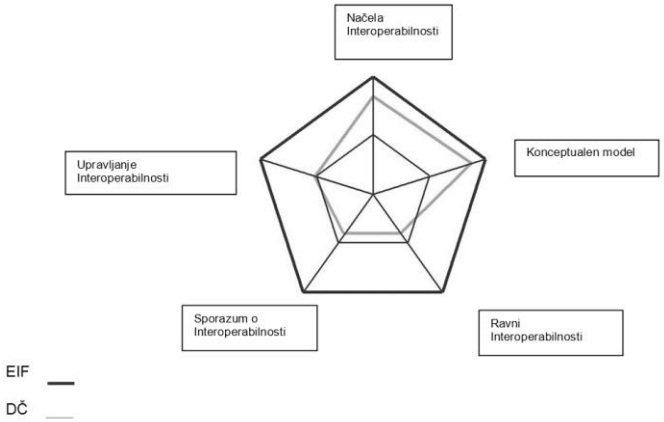

Nacionalni interoperabilnostni okvir

Načela
Konceptualni model
Ravni
Sporazum
Upravljanje

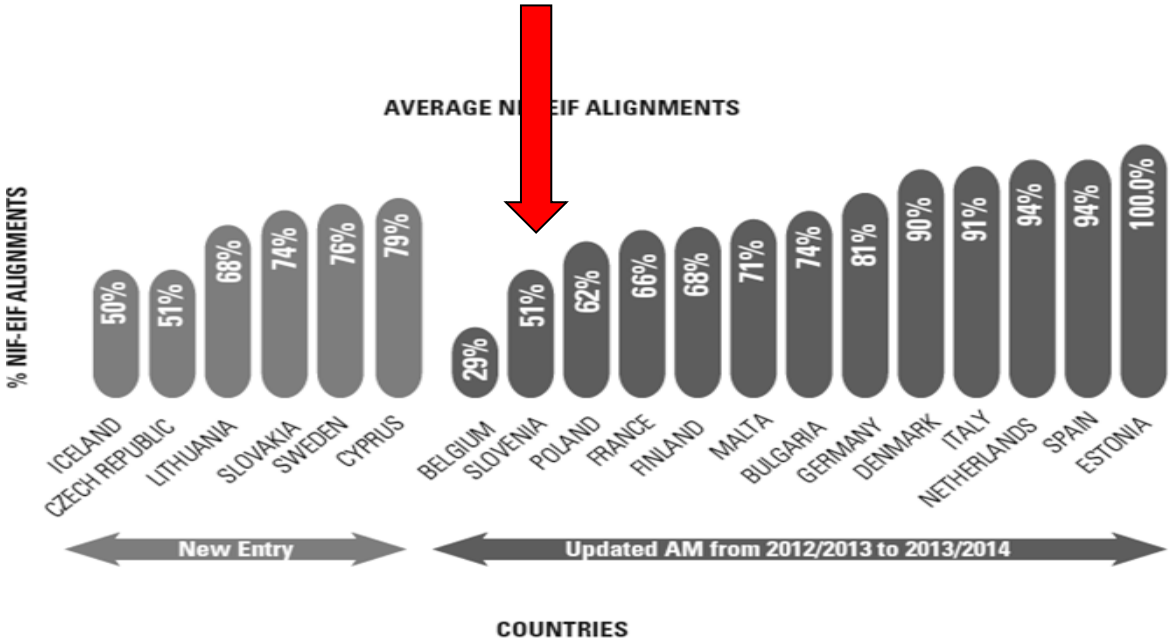

Interoperabilnost in modernizacija javnega sektorja

Odprta, inovativna in sodelujoča vlada

Preglednost - Sodelovanje - Participacija

- **Odpri procesi**
- **Odpri procesi**
- **Odprte storitve**

Interoperabilnost

Nacionalni interoperabilnostni okvir

Modernizacija javnega sektorja, enotni digitalni trg in vloga interoperabilnosti

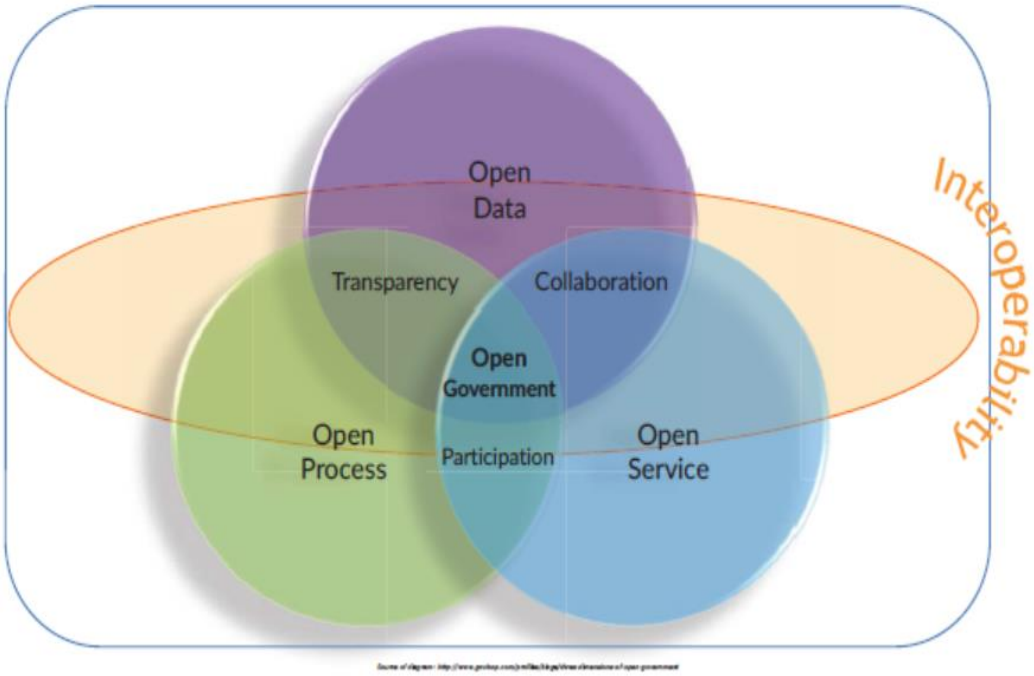

Smernice za razvoj aplikacij; Smernice za javno naročanje; Zakon o interoperabilnosti?

Vir: Stephen Quest,Director-General, Directorate General for Informa!cs of the European Commission

Portal NIO

Nacionalni interoperabilnostni okvir

Dva načina dela

uporabniški del

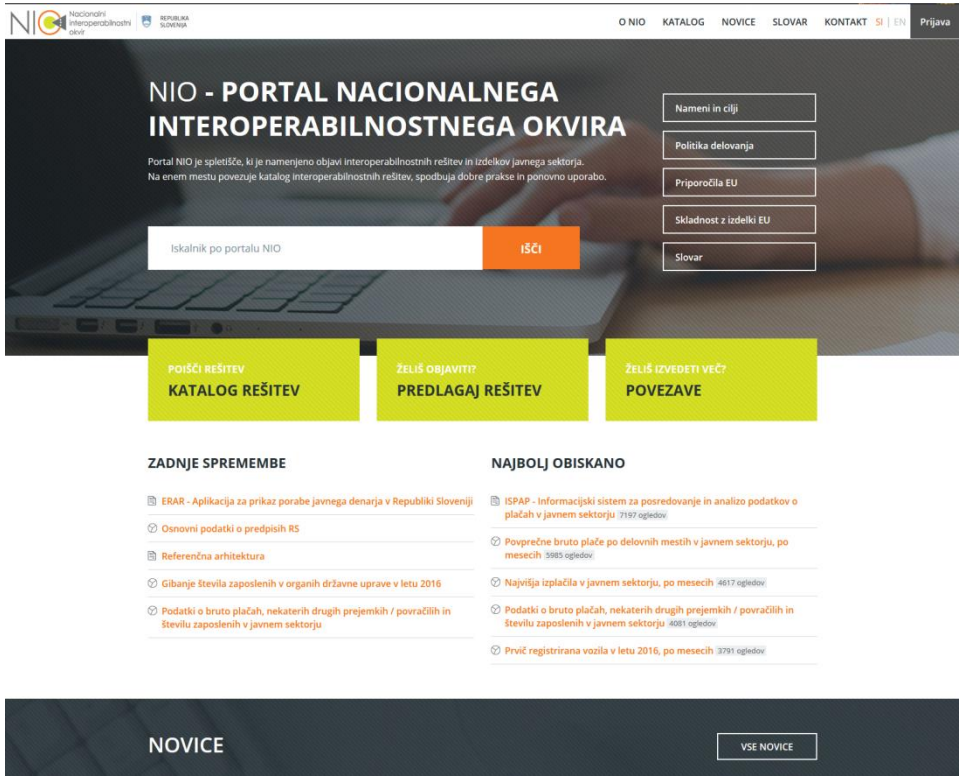

uredniški del

Portal NIO

Nacionalni interoperabilnostni okvir

Dva načina dela :

uporabniški del

- pregled vsebin,
- dostop do podatkov in aplikacij,
- oddajanje komentarjev,
- možnost direktnerga kontaktiranja objavitelja

UREDNIKI PORTALA NIO (vloge):

1. UREDNIKI REPOZITORIJA
2. NADZORNI UREDNIKI
3. GLAVNI UREDNIK
4. SPLETNI UREDNIKI NOVIC

Uredniški del

- Podpora delovnega toka za uvrstitev izdelkov v katalog v skladu z Metodološkimi navodili za pripravo izdelka in objavo na portalu NIO (ISO/IEC 11179-6)
- Vnašanje vsebin portala
  - novice,
  - urejanje podstrani.
- Urejanje interoperabilnostnih vsebin:
  - izdelkov,
  - podatkov,
  - aplikacij.

ERAR - Aplikacija za prikaz porabe javnega denarja v Republiki Sloveniji

522 ogledov

Aplikacija ERAR je spletna storitev, ki splošni javnosti, medijem, stroki in državnim organom omogoča vpogled v transakcije javnih institucij in družb v lasti države ter občin, ki se nanašajo na blago in storitve, plače, socialne prejemke, pokojnine, subvencije, štipendije itd. Javna osvetlitev toka denarja med javnim in zasebnim povečuje odgovornost nosilcev javnih funkcij za smotrno in učinkovito porabo javnih sredstev, omogoča argumentirano razpravo o sprejetih in načrtovanih investicijah ter zmanjšuje tveganja za slabo upravljanje, zlorabo oblasti,

VEČ

ZUNANJE POVEZAVE

Aplikacija za prikaz porabe javnega denarja v Republiki Sloveniji

Erar Aplikacija

Več o aplikaciji Erar

ATRIBUTI

RAVEN INTEROPERABILNOSTI	E-storitve
PODRAVEN INTEROPERABILNOSTI	e-Storitve
TIP INTEROPERABILNOSTI PO ADMS	Drugo
INSTITUCIJA LASTNICA	MINISTRSTVO ZA JAVNO UPRAVO
JEZIK	slovenščina
DRŽAVA	Slovenija
AVTORJI	KPK
OMEJITEV UPORABE	Ne
SKLADNOST Z EU IZDELKI	Ne
LICENCA	Creative Commons Priznanje avtorstva 4.0 International (CC BY 4.0)
IZVAJALEC E-STORITVE	KOMISIJA ZA PREPREČEVANJE KORUPCIJE

STATUS
Sprejet

VERZIJA
0.1

PODROČJE
Splošno
Finance
Statistika

DATUM PRIPRAVE DOKUMENTA
07.07.2016

DATUM PRVE OBJAVE
08.07.2016

DATUM ZADNJE SPREMEMBE
28.11.2016

KLJUČNE BESEDE
ERAR aplikacija spletna storitev KPK

URI
https://nio.gov.si/nio/asset/erar+aplikacija+za+prikaz+porabe+javnega+denarja+v+republiki+sloveniji

VERZIJE IZDELKA
0.1 ERAR - Aplikacija za prikaz porabe javnega denarja v Republiki Sloveniji

KONTAKT

OBJAVITELJ
Matjaž Mešnjak

INSTITUCIJA SKRBNICA
KOMISIJA ZA PREPREČEVANJE KORUPCIJE

KONTAKTIRAJ OBJAVITELJA

Prenova portala

Nacionalni interoperabilnostni okvir

Prenova v letu 2015/2016

- Prilagajanje in dograjevanje funkcionalnosti za izboljšanje UX (uporabniške in tehnične zahteve),
- izboljšanje iskanja na portalu (uporaba zunanje storitve iskalnika),
- omogočanje izvoza in uvoza katalogov iz/v portal NIO z uporabo standarda ADMS, DCAT,
- prikazovalnik NIFO,
- zbiranje podrobne statistke obiskov, pregledov, prenosov izdelkov; integracija s Piwik
- prilagajanje programske opreme glede na spremembe sistemskega okolja in operacijskega sistema,
- podpora hrambi Swift (podpora objav priponk na zunanji hrambi storitve računalniškega oblaka),
- podpora iskalniku ElasticSearch.

Prenova portala (2)

Nacionalni interoperabilnostni okvir

Prenova v letu 2015/2016

- Prikazovalnik NIFO na osnovi vprašalnika in ocen nivoja interoperabilnosti.

Kategorija: element EIF	Razpoložljive točke	Dosežene točke
Temeljna načela	**24**	**19**
Subsidarnost in sorazmernost	2	1
Osredotočenost na uporabnika	2	2
Vključevanje in dostopnost	2	1
Varnost in zasebnost	2	2
Večjezičnost	2	2
Upravna poenostavitev	2	2

Objavljanje novega vira izdelkov na portalu NIO (uvoz izdelkov)

Postopek objave novega vira izdelkov storitve v katalog na portalu NIO in nivoju EU :

1. **Upravljalec storitve kontaktira glavnega urednika preko uporabe kontaktnega obrazca (http://nio.gov.si/nio/contact.nio).**
2. **V portal NIO je trenutno potrebno dodati specifičen modul, ki je zmožen branja novega vira po določenem standardu (npr. Inspire, ADMS). Steče postopek verifikacije vira (validacije datoteke oz. navedenega URL-ja).**
3. **Portal NIO je ob navedbi vira (npr. URL do datoteke RDF) zmožen to datoteko strojno obdelati in v imenu določenega uporabnika vira, ki ga določi Glavni urednik, objavi nov katalog.**
4. **Katalog se odzrcali tako na portalu NIO, kakor tudi na portalu JoinUp**
5. **Portal NIO lahko periodično preveri stanje novega vira (URL datoteke RDF nove storitve) in primerno posodobi opisnike, ki so potrebni za posredovanje podatkov na portale EU.**

NIO izpostavlja naslednji naslov, s katerega je moč opraviti uvoz izdelkov:

- https://nio.gov.si/nio/export.nio?type=adms-rdf
- https://nio.gov.si/nio/export.nio?type=dcat

Nacionalni interoperabilnostni okvir

Zrcaljenje podatkov na JoinUp

Nacionalni interoperabilnostni okvir

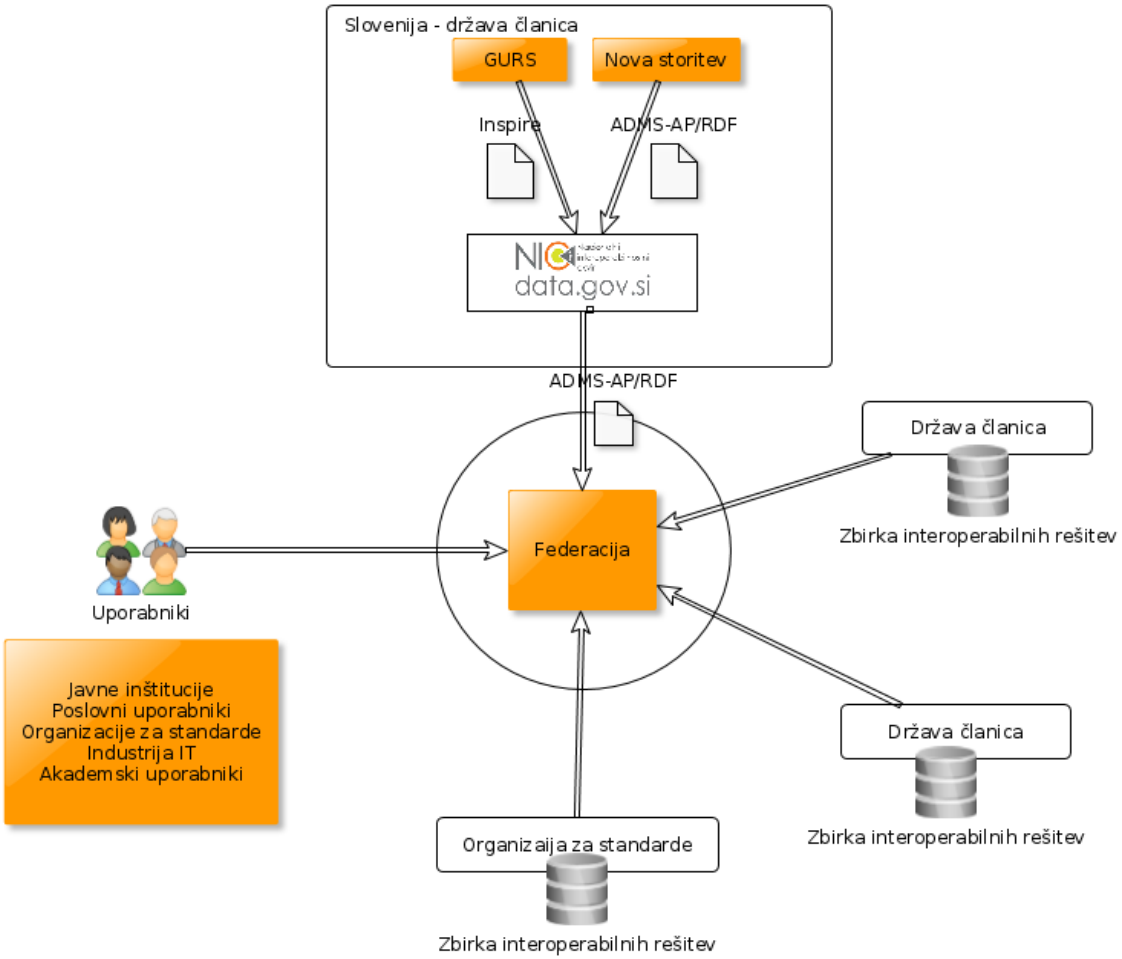

Joinup - povezovanje platform evropskih držav

NIO arhitektura

Nacionalni interoperabilnostni okvir

Portal NIO uporablja naslednje zunanje storitve:

- prevajalna tabela za dostop s certifikatom SIGOV-CA,
- storitve RPRS – register predpisov RS,
- storitev RIJS (razvid institucij javnega sektorja),
- iskalnik MJU (mnoGoSearch).

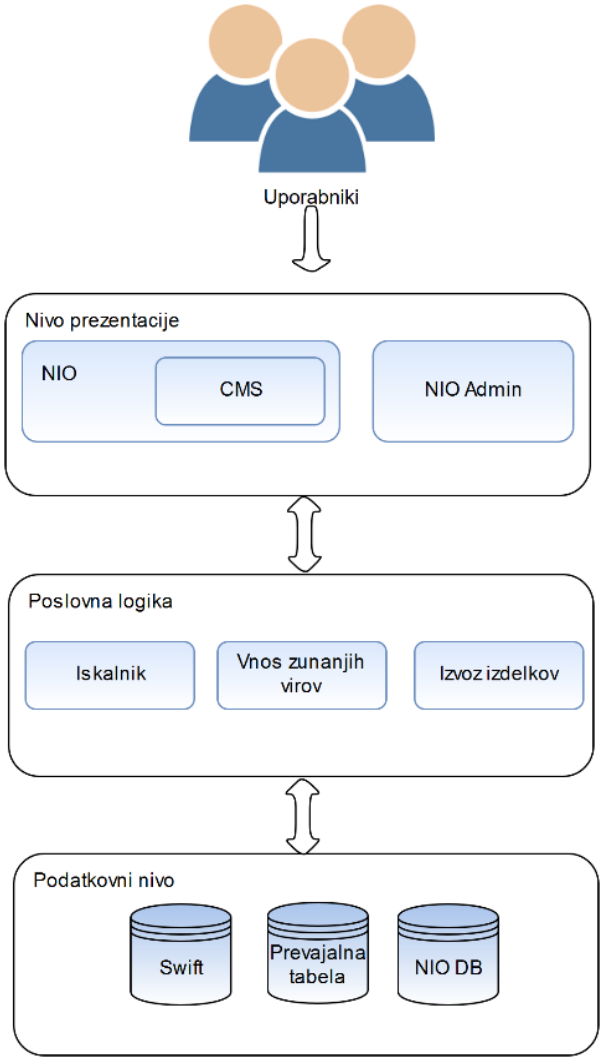

Težave

Nacionalni interoperabilnostni okvir

Prenova v letu 2015/2016

- Obstoječa rešitev iskalnika bi potrebovala dodatne spremembe za vključitev portala.
- Trud je bil vložen tudi v razširitev z uporabo ElasticSearch, nazadnje je bila uporabljena obstoječa rešitev MnoGoSearch.
- Obstoječa programska koda ni vsebovala popolnih knjižnic s programsko kodo, potrebno je bilo vzvratno inženirstvo, kar je podaljšalo delo na prenovi portala.

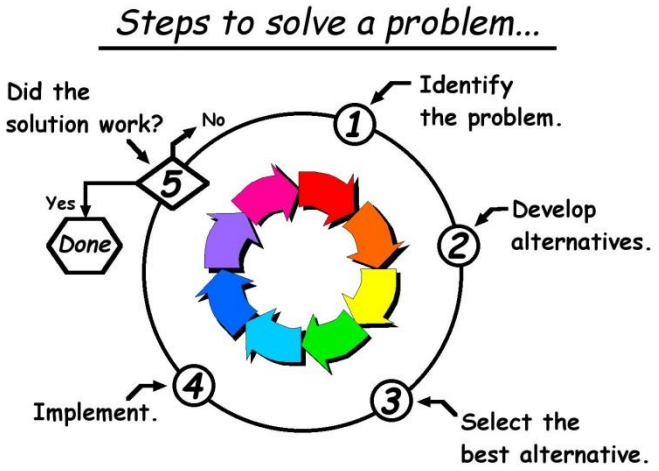

Nadaljnji razvoj/vizija

Nacionalni interoperabilnostni okvir

- Podpora splošni rešitvi iskalnika oz. izboljšava uporabe obstoječe rešitve.
- Izboljšava izvoza izdelkov na druge portale, (Joinup idr.), v standardnih formatih ADMS-AP/DCAT-AP ter nadaljnja prilagoditev JoinUp smernicam.
- Posodobitev uporabljenih (javanskih) tehnologij, uskladitev z novimi smernicami.
- Posodobitev sistema CMS, uporaba odprtokodne rešitve.
- Integracija z zainteresiranimi spletnimi mesti za medsebojno zrcaljenje metapodatkov, npr. nastajajočim portalom Odprtih podatkov Slovenije (OPSI).

Nacionalni interoperabilnostni okvir

Hvala za vašo pozornost !

Vprašanja?

Pripombe?

Predlogi?

Kontakt

ales.cernivec@xlab.si

danica.saponja@gov.si

nio.mju@gov.si